

LO PARDAL

LLIBRES DE POESIA EXPERIMENTAL DES D'AGRAMUNT

Des d'Agramunt, Guillem Viladot, immersit en els llenguatges visuals i plàstics que generaven les noves maneres d'afrontar-se a la poesia, va començar a treballar amb les publicacions –el llibre-objecte, el llibre d'artista– com un format aparentment verge on poder traslladar-hi les seves experimentacions. Arran de les enormes possibilitats que permetia el format llibre –havent publicat ja el 1965 el llibre *Nou Plast poemes* amb la implicació de l'artista Leandre Cristòfol–, va anar confeccionant durant la segona meitat de la dècada dels seixanta un seguit de publicacions radicalment experimentals que es veurien materialitzades en *Sopes amb pa Torrat* (1969), *5+1 Lais Concrets d'homenatge a Antoni Tàpies* (1969) i *Cinc Cantates a un silenci i repicó* (1970).

Pau Minguet · Director de la Fundació Guillem Viladot "Lo Pardal"

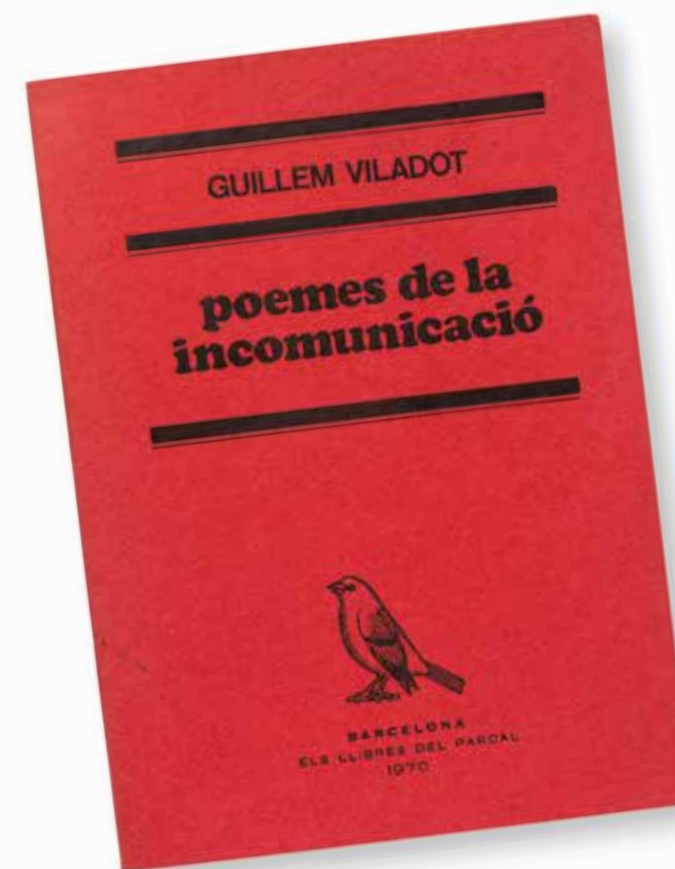
D'aquestes primeres immersions dins del món editorial i gràcies a l'ajuda i confiança de Josep Iglésias del Marquet, en va néixer un projecte més ambiciós: una col·lecció de llibres de poesia visual; un projecte editorial que, concebut majoritàriament des d'Agramunt, s'encarregaria de publicar diferents obres dels poetes que estaven demostrant un fort compromís amb els corrents de l'avantguarda poètica. Aquest projecte es va denominar *Lo Pardal*. Guillem Viladot i Josep Iglésias del Marquet van erigir-se com un binomi capaç de fer del llibre un nou camp per a les

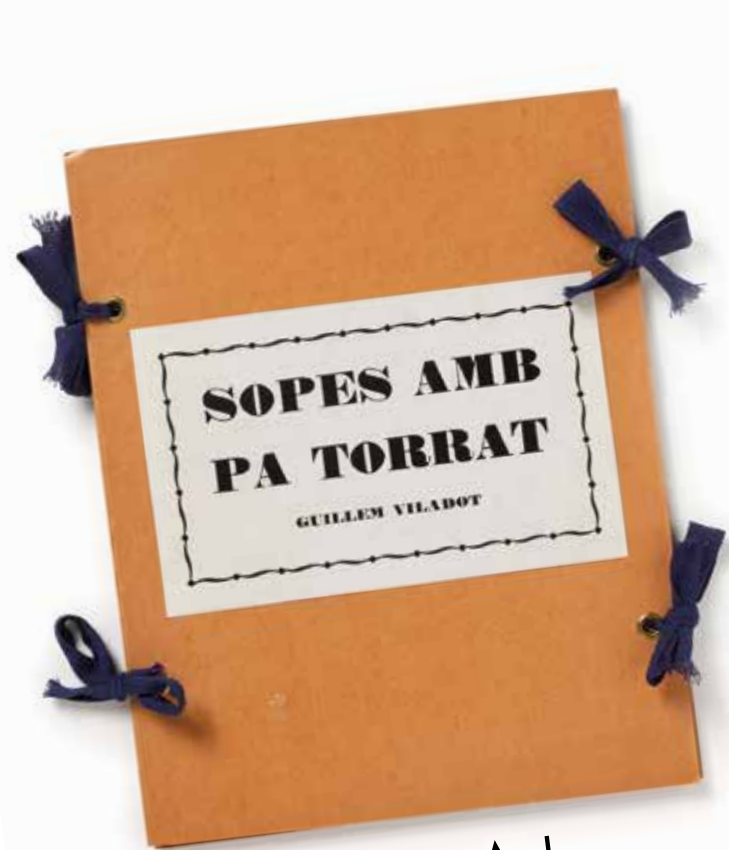
seves experimentacions. Els poemes de l'un i de l'altre, així com els criteris estètics per a la confecció de cada una de les edicions s'havien de materialitzar, però, d'alguna manera. És aquí on cal remarcar el paper d'una altra figura fonamental per al desenvolupament del projecte de *Lo Pardal*: Gaspar Vicens.

La col·lecció de *Lo Pardal* s'encetaria amb el llibre de Guillem Viladot *Poemes de la incomunicació*. Malgrat estar enllestit a finals de l'any 1970, no va ser fins als inicis de l'any següent que Viladot va fer pública l'obra. Va aprofitar la inauguració de l'exposició *Poesia Concreta* a la Petite Galerie de Lleida per donar a conèixer el llibre, que també es va acompanyar d'un cartell on s'anunciava el títol de la nova publicació.

Poemes de la incomunicació va ser, doncs, el primer llibre amb el segell de *Lo Pardal*. Cal que remarquem, però, que en la portada del llibre hi ha dos fets diferencials respecte a les futures publicacions que duran a terme la parella de poetes. En primer lloc, veiem que el nom "Pardal" va precedir de l'article "el". Aquest fet es va modificar en els futurs llibres de la col·lecció i *El Pardal* va passar a denominar-se *Lo Pardal* amb una evident reivindicació de la parla ponentina, del català occidental. En segon lloc, també sobta veure que a la part inferior de la portada hi veiem escrit *Barcelona* tot i que el llibre havia estat imprès als obradors de Gaspar Vicens, a Agramunt. Potser l'estrena de la col·lecció havia de ser quelcom cosmopolita, una referència a la capital catalana per generar més repercussió amb el llibre? De mica en mica, i amb les següents publicacions, Guillem Viladot va entendre que situar Agramunt en el mapa de l'avantguarda poètica del moment era, en certa manera, un valor afegit, una reivindicació perifèrica, rural.

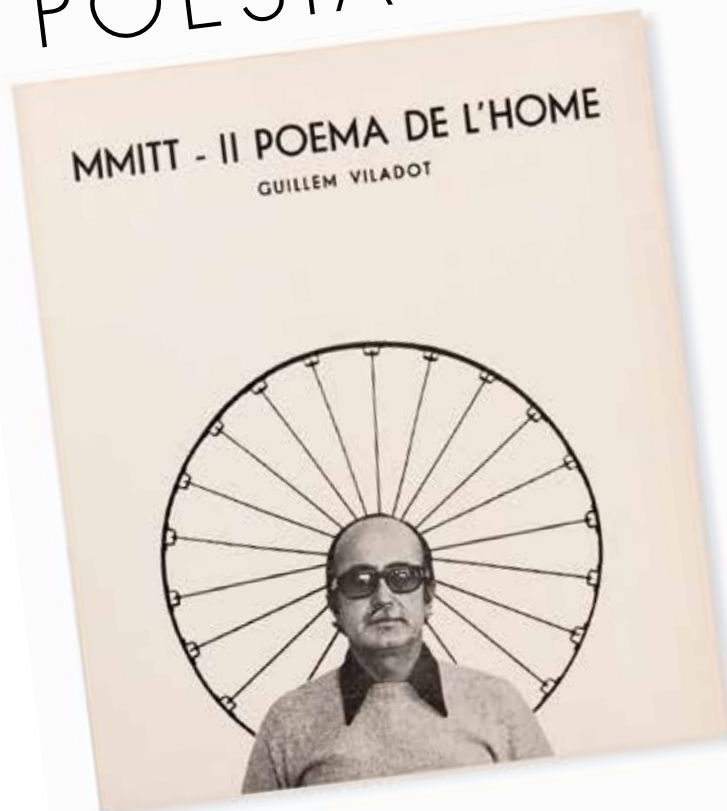
Seguint amb els projectes i amb les col·laboracions, l'última setmana de març de 1971 també sortia de la Impremta Vicens juntament amb un pòster, el llibre *Tonada de la vista, de la dita, de la busca i de la troba*, un llibre dissenyat per Iglésias del Marquet, amb textos de Guillem Viladot i xilografies del pintor targarí Lluís Trepac.

LO PARDAL POESIA EXPERIMENTAL

DES D'AGRAMUNT

D'aquesta manera, la participació d'altres personatges en la confecció de llibres experimentals va anar augmentant. L'any 1972 es van publicar set llibres amb el segell *Lo Pardal*. Quatre de Guillem Viladot i 3 de Josep Iglésias del Marquet. Per part de l'agramuntí: *Contrapoemes*, un exercici de crítica cap a la tradició poètica en llengua catalana on Viladot altera —tot intervenint— diferents poemes propis dels que es presentaven als concursos dels Jocs Florals. *Entre Opus i Opus*, una crítica als mitjans de comunicació i a la societat de consum; *D'un en un home llum llim zero*, un llibre que es pot llegir en els dos sentits i que s'erigeix com una mena d'autobiografia amb motiu del mig segle de vida de Viladot; i *Diari 72*, una carpeta amb reproduccions de collages fets amb retalls de diaris, lletres de trepa i bocins de cartolina negra. Per part del d'Artesa de Lleida: *Les arrels assumptes*; *Postals Nord-Americanas per a una noia de Barcelona* i *La persistència del Cercle*.

Ja entrats a l'any 1973, Viladot presenta *Z-Z I Poema de l'home*, que és l'enquadernació d'una sèrie de pòsters realitzats l'any anterior, titulats *Poema de l'home*, dels quals Viladot, amb la "connotació semiòtica d'Iglésias del Marquet, havia fet diverses versions de colors i materials (taronja, blau, verd, rosa, marró i blanc). Per a aquest llibre desplegable, Viladot va utilitzar els pòsters blancs on, jugant amb les lletres de l'abecedari, el d'Agramunt creava un imaginari simbòlic entre signe i paraula.

A partir d'aquest moment, va haver-hi un canvi rellevant en el projecte de *Lo Pardal*. Els següents llibres, *MMITT-II Poema de l'home* i *TOT III Poema de l'home* (de Viladot) i *Imatge enllà* (Iglésias del Marquet) no només van anar acompanyats del segell de *Lo Pardal*, sinó que també es van veure immersos en l'editorial que Viladot havia registrat amb el nom d'*Urgell* a finals del 1972.

Tot i que Viladot ja disposava de la seva editorial, el frenesí creatiu al voltant dels llibres va anar disminuint. No va ser fins a l'any 1976 que, dins d'una col·lecció de poesia titulada "Poesia d'hui" l'Editorial Urgell va publicar el llibre *Maneres*, de Joan Brossa, després del qual va venir un any després, amb un format molt semblant i també imprès per Gaspar Vicens a Agramunt, el llibre *Poemes del gos* de Josep Vallverdú.

Els nous camins vitals i creatius, tant de Viladot com d'Iglésias del Marquet, van originar que l'esclat d'experimentació que havien tingut al voltant del format llibre en aquells darrers anys, s'anés dilatant fins arribar al punt on, després del llibre de Vallverdú, no es va tornar a publicar res més sota el nom de l'Editorial Urgell. Gairebé vint anys després, però, Guillem Viladot va recuperar el nom de *Lo Pardal* per batejar el que seria la seva "casa de la poesia visual", amb el doble homenatge al seu gran amic Iglésias del Marquet i al projecte radicalment modern que van dur a terme. Segons Viladot, el pardal és l'únic ocell que resta tot l'any al seu mateix emplaçament, a diferència de molts d'altres que es veuen obligats a migrar. Efectivament, *Lo Pardal* encara no s'ha mogut d'Agramunt. ■